

„Kamarádká“ knihovna Slavoj

S Martou Staníkovou rozmlouvala Eva Komínová

Na webové stránce Klubu dětských knihoven SKIP se dočteme následující: *„Kamarádka knihovna. Toto ocenění se uděluje knihovnám, které věnují nejlepší péči dětským čtenářům. Celostátní soutěž byla vyhlášena Sdružením knihovníků a informačních pracovníků... Akce probíhala pod záštitou Ministerstva kultury ČR a Národní knihovny ČR ve spolupráci s generálním partnerem 3M Česko.*

Knihovny musely v soutěži prokázat nejen to, že mají přízeň dětí, ale také vstřícnou provozní dobu, kvalitní fond knih, časopisů i zvukových dokumentů či moderní a atraktivní prostředí vybavené odpovídající technikou s přístupem k internetu. Sledovalo se, jak spolupracují se školami i jinými partnery v obci, jaké aktivity pro děti a rodiny připravují atd. Konkurence byla obrovská a o vítězných knihovnách se šestičlenné porotě rozhodovalo velmi těžko. Celá finálová „jedenáctka“ patří k republikové špičce a měla do poslední chvíle naději na vítězství.“

Soutěž je vyhlašována vždy po dvou letech. O vítězích 2. ročníku (2008/2009) bylo rozhodnuto na podzim 2009 a ceny nejlepším byly předány na slavnostním shromáždění 3. listopadu v Knihovně Jiřího Mahena v Brně. Těší nás, že krásné druhé místo získala knihovna z našeho regionu, Městská knihovna Slavoj ve Dvoře Králové.

Proč právě tato knihovna, bude podle mne jistě každému zřejmé po přečtení následujících řádek. Požádala jsem ředitelku Bc. Martu Staníkovou, aby mi prozradila, jak se dělá to, aby knihovna vyhrála, a v čem hledat tajemství úspěchu. Přímé odpovědi se pochopitelně se smíchem vyhnula, ale myslím si, že ji najdeme v tom, co mi prozradila o knihovně v našem rozhovoru.

Proč má Vaše knihovna název Slavoj?

Předchůdcem Městské knihovny Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem je Čtenářský spolek Slavoj, který byl ustanoven v roce 1881. Za jméno Slavoj vděčíme autorovi Rukopisu královédvorského. Právě v tomto díle se nachází báseň s hrdinou Slavojem, který inspiroval zakládající členy spolku k tomuto názvu.

Knihovna v minulosti často měnila místo svého působení i profil. Kdo má podle Vás hlavní zásluhu na takové podobě knihovny, jakou známe dnes?

V Tylově ulici sídlí knihovna od roku 1935. V roce 1996 prošla knihovna rozsáhlou rekonstrukcí budovy. Změnu v přístupu ke svým uživatelům však mohli návštěvníci zaznamenat až od 1. srpna 2002, kdy do funkce ředitelky nastoupila Mgr. Lenka Antošová s jasnou představou fungování knihovny.

A také si dovedla vybírat skvělé spolupracovnice, které její záměr podpořily. Víme, že jste společně s Lenkou tvořily skvělou vzájemně se doplňující „dvojku“. A také víme, že i po jejím odchodu do Hradce Králové prestiž a úroveň práce knihovny nepoklesla, spíš naopak. Jak jste se vůbec ocitla ve Slavoji?

V době, kdy Lenka převzala otěže knihovny, jsem pracovala ve školní knihovně dnešní SŠIS ve Dvoře Králové. Zde mě Lenka několikrát navštívila a nabízela mi práci „děckaře“ ve zdejší knihovně. Váhala jsem a dlouho jsem také odolávala, protože jsem byla se svou prací více než spokojena. Kdo však zná argumentační dovednosti Lenky Antošové, ví, že odmítnout tuto nabídku zkrátka nešlo. V říjnu 2002 jsem tedy nastoupila na místo knihovnice v oddělení pro děti a jsem tomu ráda. Na ředitelské křeslo jsem usedla 1. května 2007 nejprve jako zastupující ředitelka, o rok později jsem pak byla do této funkce jmenovaná radou města.

Knihovna vychází vstřícně svým čtenářům a i v současné době stále upravuje své prostory tak, aby co nejlépe vyhovovaly potřebám návštěvníků i účastníkům tvůrčích dílen nebo setkáním se spisovateli a s jinými významnými osobnostmi. Můžete říci jak?

S úpravami prostor se začalo hned v roce 2003. Postupně tak vzniklo z kanceláře hudební oddělení s veřejným internetem, ze skladu se stala literární čajovna, zrušením dalšího skladu se zvětšilo oddělení pro děti, služební byt byl také zrušený a vznikl tak sálek pro víceúčelové využití a prostory pro výtvarné dílny. Zatím poslední změna se týkala otevření internetové kavárny

(2008), která využívá kromě původně skladovacích prostor také venkovní dvorek knihovny.

Netradiční součástí knihovny jsou právě literární čajovna a internetová kavárna. Jaké máte zkušenosti s jejich provozem?

Internetová kavárna je vlastně rozšíření literární čajovny o venkovní posezení, kde si kromě čaje mohou návštěvníci objednat také kávu a další studené i teplé nápoje, se kterými se mohou posadit v čajovně, venku na zahrádce nebo v jakémkoli jiném oddělení knihovny.

Čajovnu jsme otevřeli téměř před šesti lety a pravda je, že si na ni museli naši návštěvníci nejprve zvyknout. Dnes je zde stále plno, dokonce se množí rezervace, z čehož máme samozřejmě radost.

Jaká je vzájemná spokojenost ředitelky a jejích podřízených, tedy knihovnic, a jak si vycházejí vstříc?

O spokojenosti knihovnic Vám moc neřeknu. To byste se musela zeptat jich, ale pozor, máme i knihovníka J. Za sebe mohu říci, že se na všechny mohu spolehnout. Víím, že když je potřeba, není pro nikoho z nich problém přijít do práce i v neděli. To se samozřejmě odráží i v celkové atmosféře, kterou vycítí i návštěvníci knihovny.

Velice příjemnou atmosféru mají zejména prostory určené dětským čtenářům. A není to jen výzdobou a uspořádáním interiéru. Jako by zde vládl nějaký příznivý a laskavý duch, protože člověk se zde cítí dobře a docela si přeje stát se alespoň na chvíli zase dítětem.

V dětském oddělení mě kromě jiného zaujala zajímavá výpůjční doba od 7 do 8 hodin.

Tato výpůjční doba vyplynula z častých telefonátů rodičů, kteří na poslední chvíli zachraňovali své potomky před poznámkou. Několikrát jsme tedy po domluvě půjčovali knížky ráno mimo výpůjční dobu a nakonec jsme zvolili právě tuto cestu, tedy rozšíření výpůjční doby v těchto hodinách. Nemohu říct, že by se „dveře netrhly“, ale několik čtenářů této doby k návštěvě knihovny opravdu využívá.

V uplynulých letech uspořádala knihovna pro děti řadu mimořádně úspěšných projektů. Např. cyklus výtvarných dílen architektury s lektorkou ing. arch. Kateřinou Sedláčkovou, výtvarnou a fotografickou soutěž Pomaluj si svoje město a další zajímavé projekty. Na který z nich vzpomínáte nejraději, který měl největší ohlas?

Osobně jsem měla v poslední době největší radost z projektu Škola naruby aneb Ani den bez čtení. Tento projekt zahrnuje tři na sebe navzájem navazující projekty: Pasování prvňáčků (děti 1. tříd všech královédvorských škol obdrží s prvním pololetním vysvědčením také zdarma průkazy do knihovny a čtenářské deníčky pro zapisování údajů o četbě), Celé Česko čte dětem (čtenářské deníčky jsou k dispozici také předškolním dětem a žákům 2. a 3. tříd, dle zájmu pedagogů a rodičů), Už jsem čtenář – Kniha pro prvňáčka (školní kolektivy navštěvují knihovnu od března do června pravidelně každý měsíc. Zde proběhne kontrola deníčků, jednotliví žáci vypravují o přečtených knihách, účastní se besed s autory a ilustrátory). Závěrečné vyhodnocení probíhá vždy v červnu za účasti autora knížky z projektu Mgr. Ivy Hutařové. Celá akce je postavena na spolupráci knihovny, školy a rodičů dětí. Opět se potvrdilo, že pokud akci knihovny podporuje škola, pak je vyhráno i u rodičů. Tady se ukazuje ještě jedna důležitá věc, a tou je spolupráce a komunikace knihovnic v KDK SKIP. Pasování se zrodilo v hlavě Mgr. Evy Sedláčkové a výrobu deníčků na podporu projektu Celé Česko čte dětem zajistila Dana Kochová. Nám už tedy stačilo pouze ušít projekt na míru naší knihovně. I proto je dobré být ve SKIP. Zkrátka není nad spolupráci J. Radost jsem měla také z 2. ročníku výtvarné soutěže Pomaluj si svoje město, která byla vyhlášená společně s fotografickou soutěží k 740. výročí první písemné zmínky o našem městě. Ve finále se nám sešlo 195 obrázků od 4 až 18letých malířů a téměř 600 fotografií našeho města. Co mě ale potěšilo nejvíc, byl zájem a spolupráce našeho zřizovatele.

Jaké máte zkušenosti se spoluprací se školami? Musíte školy přesvědčovat o možnosti návštěvy knihovny, nebo se hlásí samy? Připravujete pořady na přání učitelů, nebo přicházíte se svojí nabídkou, z níž si vybírají?

Doba, kdy byla nutnost přesvědčovat školy, aby navštívily knihovnu, je zaplaťpánbůh pryč. To byly právě mé začátky, kdy jsme s Mgr. Lenkou Antošovou přesvědčovaly ředitele škol, aby promluvili učitelům do duše a doporučili jim návštěvu knihovny. Dnes už mají zájem sami učitelé, kteří se u nás objednávají jak na nabízené pořady, tak na besedy, které chtějí mít ušité na míru.

Jak probíhala Japonská noc v knihovně a kdo přišel s tímto nápadem?

Japonská noc probíhala letos na jaře a byla celá v režii Ivony Březinové a její dcery, která Japonsko zbožňuje. Šlo o další z knihovnických nocí, které pořádáme mimo Noc s Andersenem. Zájemců o spaní je hodně, Noc s Andersenem jediná... J. Nápad se zrodil při jedné z návštěv této spisovatelky v naší knihovně, kdy mluvila o nadšení své dcerky pro Japonsko. Víc snad už nemusím ani dodávat... J.

Je už téměř samozřejmostí, že Vaše knihovna se pravidelně zúčastňuje všech projektů Klubu dětských knihoven (Kde končí svět, Noc s Andersenem, Pasování prvňáčků na čtenáře, Klíčování, Anketa SUK). Chcete k tomu něco dodat?

Projektu Kde končí svět se účastníme pokaždé, ale letos se nám poprvé povedlo s povídkou prorazit až do Prahy. Od června tedy máme u nás ve „Dvorku“ rytířku Krásného slova Aničku Vaňkovou.

(Pro doplnění: Jednalo se již o 7. ročník projektu, tentokrát s tématem Jakou barvu má svět?)

Vymýšlí knihovna Slavoj také aktivity pro celou rodinu? Jaký je o ně zájem?

Mezi aktivity pro celou rodinu patří nesporně Den pro dětskou knihu, který jsme pojali tak trochu po svém. Nabízíme klasické knihovnické služby i prodej nových knih za sníženou cenu, ale pořádáme také množství interaktivních dílen pro děti i dospělé. Během odpoledne mohou děti zhlédnout také dvě divadelní představení, která jsou v režii loutkoherců. Každý z návštěvníků si tu zkrátka najde to svoje, a že jich není málo J.

Zatím poslední marketingovou novinkou je stará truhla na dvoře knihovny. Vsadili jsme na hravost dětí i dospělých a zapojili se do hry geocashing. Od 31. května, kdy byla keš zpřístupněna, ji navštívilo 66 „kačerů“ (lovců). Někteří z nich se u nás již s nadšením zaregistrovali. Na geocashingu je dobré to, že máte okamžitou zpětnou reakci. Každý „kačer“ totiž zaznamená svoji návštěvu keše na www.geocashing.com. Po několika přečtených zprávách jsme věděli, že náš poklad je úspěšný.

Posudte sami:

- *„Chceme se přiznat k tomu, že jsme včera znovu navštívili bedýnku s poklady, abychom si odnesli pamětní kartičku, kterou jsme si při první návštěvě, ani nevíme proč, nevzali. Moc jsme ji chtěli, tak jsme byli tak smělí, že jsme přišli ještě jednou. Tahle bedna je naše srdeční záležitost a díky ní jsme se včera zaregistrovali do knihovny. Díky!!!“*
- *„Geniální cache. Aplauduji a já sám, díky. I Terezijka byla nadšená pohádkama.“*
- *„Mamka se mnou zašla i do knihovny, kde jsem si půjčil pár knížek o autech.“*

Tolik ředitelka knihovny Bc. Marta Staníková. Pro všechny, kteří ještě pochybují o tom, zda se skvělé ocenění v soutěži Kamarádka knihovna dostalo do správných rukou, mám jednu radu. Přijďte se podívat a posudte sami! Nebo se alespoň podívejte na webové stránky knihovny:

www.slavoj.cz.